

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
ESKİŞEHİR KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULU

KARAR

Toplantı Tarih ve no : 28.05.2021 - 372
Karar Tarih ve no : 28.05.2021 - 9674

Toplantı Yeri
ESKİŞEHİR

Eskişehir ili, Mahmudiye ilçesi, Topkaya Mahallesi'nde ve tapunun 105 ada 6 ve 7 parsellerde yer alan mülkiyeti Mahmut Sani Vakfına ait Topkaya Eski Mezarlığının tescil konusunun değerlendirilmesine ilişkin; Eskişehir Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün 18.03.2020 tarih ve E.261083 sayılı yazısı, Kurul Müdürlüğü'nün 05.07.2020 tarih ve E.471469 sayılı yazısı, Kütahya Vakıflar Bölge Müdürlüğü'nün 15.02.2021 tarih ve E.20289 sayılı yazısı, kurum görüşünün istendiği Kurul Müdürlüğü'nün 27.02.2021 tarih ve 1166242 sayılı yazısı, Eskişehir Valiliği Kadastro Müdürlüğü'nün 30.03.2021 tarih ve 977299 sayılı yazısı, Eskişehir Büyükşehir Belediye Başkanlığı Kent Tarihi ve Tanıtımı Dairesi Başkanlığı'nın 07.04.2021 tarih ve 10494 sayılı yazısı, Kütahya Vakıflar Bölge Müdürlüğü uzmanlarının 08.02.2021 tarihli raporu, 27.05.2021 tarih ve 766116 sayılı dosya inceleme raporu okundu, fotoğrafları, tescil fişi, paftası ve dosyası incelendi, yapılan görüşmeler sonunda;

Eskişehir ili, Mahmudiye ilçesi, Topkaya Mahallesi'nde ve tapunun 105 ada 6 ve 7 parsellerde yer alan, mülkiyeti Mahmut Sani Vakfına ait Topkaya Eski Mezarlığının bölgenin sosyal ve kültürel gelişimi açısından belge niteliği taşıdığı anlaşıldığından 2863 sayılı Kanun kapsamında korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı olarak tesciline; koruma grubunun "II. (İki) Grup" olarak belirlenmesine; Mezarlığın yer aldığı 105 ada, 6 ve 7 parsellerin sınırlarının korunma alanı olarak belirlenmesine; söz konusu mezarlığa ilişkin hazırlanan tescil fişinin uygun olduğuna, söz konusu mezarlıkta mevcuttaki mezarlara zarar vermeyecek şekilde defin işlemlerinin yapılabileceğine; ancak defin işlemi haricinde söz konusu korunma alanı içerisinde ve tescilli taşınmazda 2863 sayılı Kanun ve ilgili mevzuat kapsamında gerekli izinler alınmadan herhangi bir inşai ve fiziki müdahalede bulunulmamasına karar verildi.

AVRUPA KONSEYİ	KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ			ANIT	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA KURULU				HARİTA NO:
İLİ : Eskişehir	İLÇESİ : Mahmudiye	Köy / Mahalle: Topkaya		KORUMA DEREJESİ: III (12)	ANITSAL:
SOKAK VE KAPI NO:	KADASTRO PAFTA:	ADA: 105	PARSEL:6-7		ÇEVRESEL:
ADI: Topkaya Mahallesi Eski mezarlık	YAPTIRAN:	YAPAN:		MİMARİ ÇAĞI (Üslup): Osmanlı-Cumhuriyet Dönemi	ÇEVREYE AYKIRI:
	YAPIM TARİHİ:	KİTABE:		VAKFİYE: YOK	

GENEL TANIM: Mezarlıkta ilginç olarak taş sandukalı, kitabeli, baş ve ayak şahideli, sarıklı, Osmanlı ca ve Türkçe yazılı tarihi mezarlar bulunur. Bazı mezarların Bektaşî tekkelerindeki önemli şahsiyetlere ait olduğu düşünülmektedir.

A İYİ	TAŞIYICI YAPI	A DIŞ YAPI	A ÜST	A	İÇ YAPI	A SÜSLEME	A	A YOK
B ORTA		B	B YAP	B		B ELEMENLARI	B RUTUBET	B İZİ VAR
C FENA		C	C I	C		C	C	C ÖNEMLİ

VAZİYET PLANI:

FOTOĞRAF:

GÖZLEMLER :

Eskişehir İli, Mahmudiye İlçesi, Topkaya Mahallesi tapununun 105 ada, 6 ve 7 parsellerinde yer alan Mezarlık Vakıflar Genel Müdürlüğü mülkiyetindedir. Mezarlık alanı geniş bir araziye yayılmıştır. Mezarlıkta halen gömü yapılmakta olup günümüz mezarları da bulunmaktadır. Eskiden beri kullanıldığı anlaşılan mezarlıkta genel olarak yörük mezar olarak isimlendirilen yöredeki taşların özellikle -kayrak taşının- uçlarının sivriltilerek oluşturulduğu mezar taşları bulunmaktadır. Bunlar yazısız mezar taşlarıdır. Bu mezarlardaki şahidelerin bazıları oldukça büyük boyutludur. Bu mezarların etrafı iri blok taşlarla çevrilerek mezar sınırları belirlenmiştir. Mezarlıkta ilginç olarak, kitabeli, baş ve ayak şahideli, sarıklı, başlıklı mezarlar da bulunur. Bu mezarlar arasında Türkçe yazılar olduğu gibi Osmanlıca yazılı kitabeli olanlar da vardır. Genel olarak taşlar eski gibi görünmekte birlikte mezarlar arasında cumhuriyet dönemine ait eski tip mezarlar da bulunmaktadır. Bazı mezarlar taş sandukalar ile yükseltilmiştir. Köy sakinlerinden elde edilen bilgiye göre köy alevi inancına sahip olduğundan buradaki mezar taşlarının da Bektaşilikle ilişkilendirilebileceği değerlendirilmektedir. Başlıklı mezar taşları arasında sarıklı, destarlı sarıklı ve uzun külah şeklinde başlıklar dikkat çekicidir. Osmanlıca yazılı sarıklı ve külah başlıklı mezarların köydeki tekke kültürüne yaşayan ve yaşatan tekke şeyh ve dedelerine ait olabileceği tarafımızca değerlendirilmektedir. Yazılı eski tip mezarlardan bazıları Arapça olarak yazılmış ve tarihlenmiştir. Bu tarihler yıpranan taşlar nedeniyle pek okunamamış ancak köyün yerleşim tarihiyle değerlendirildiğinde 19. yy sonu 20. Yüzyıl başına tarihlenebilmeleri olasıdır. Bazı mezar formları insan başı gibi yuvarlak başlıkla sonlanırken, bazı mezar taşları Roma Dönemi sütun başlıkları ile devşirme malzeme ile oluşturulmuştur. Yazısız mezar taşlarının bazıları üst kısmı hafif yuvarlatılmış bazıları ise bütün olarak dikdörtgen formu ve sadedir. Birkaç örnekte ise bitkisel çiçek motifleri görülmüştür. Mezarlık yağmur, rüzgar, nem ve aradan geçen zaman gibi etkenlere bağlı olarak mezar taşları oldukça aşınmış ve hasara uğramıştır. Bazı taşlar yan yatmış, devrilmiş halde olup, bazılarının gövdesi toprağın altında kalmıştır. Eskişehir İli, Mahmudiye İlçesi, Topkaya Mahallesi tapununun 105 ada, 6 ve 7 parsellerinde yer alan Mezarlık yörük mezar tipinde tarihi mezar taşlarıyla birlikte kitabeli, sarıklı şahideli olan mezarlarıyla da önemli bir kültür varlığıdır.

TEKNİK BİLGİLER	SU	ELEKTRİK	ISITMA	KANALİZASYON
-----------------	----	----------	--------	--------------

ORJİNAL KULLANIM :
Mezarlık

BUGÜNKÜ KULLANIM :
Mezarlık

ÖNERİLEN KULLANIM
Mezarlık

HAZIRLAYANLAR :

Ebru EYNALLI
Sanat Tarihçisi

Ahmet AYDIN
Kütüphane Vakıflar
Bölge Müdürü

YAYIN DİZİNİ
T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL
MÜDÜRLÜĞÜ
ESKİŞEHİR KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE
KURULUŞUNUN
28.05.2021 GÜN, 9674 SAYILI KARARİKİDİR.

ASLI GİBİDİR
Rahime KARAOĞLU MURAT
Bölge Kurulu Müdürü

EKLER:	
RAPOR	+
FOTOĞRAF	+
RÖLÖVE PROJESİ	-
RESTORASYON PROJESİ	-
HARİTA	-
KROKİ	-
KİTABE	-
VAKFİYE	-

KONTROL EDEN:

KURUL KARARLARI:

REVİZYON:

KURUL ONAYI: